Государственное автономное
профессиональное образовательное учреждение
«Мамадышский политехнический колледж»
(ГАПОУ «Мамадышский ПК»)

УТВЕРЖДАЮ
Заместитель директора по ТО
_______________ Файзреева В.В.
«31» август а 2021 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

дисциплины ОУД. 12 Родной язык
для специальности
35.02.16 Эксплуатация и ремонт сельскохозяйственной техники и оборудования

2021 г.

Рабочая программа учебной дисциплины родной язык (подгруппа изучения дисциплины на татарском языке): ГАПОУ « Мамадышский ПК», 2021 г.

Рабочая программа учебной дисциплины составлена на основе: Приложения 4 информационно-методического письма «Об актуальных вопросах развития среднего профессионального образования, разрабатываемых ФГАУ «ФИРО» от 11.10.2017 г. № 01-00-05/925, «Рекомендаций по организации получения среднего общего образования в пределах освоения образовательных программ среднего профессионального образования на базе основного общего образования с учетом требований федеральных государственных образовательных стандартов и получаемой профессии или специальности среднего профессионального образования», рекомендованных Департаментом государственной политики в сфере подготовки рабочих кадров и дополнительного профессионального образования Министерства образования и науки Российской Федерации, письмо директора Департамента Н.М. Золотаревой от 17.03.2015 г. № 06-259

Обсуждена и одобрена на заседании предметно-цикловой комиссии: преподавателей общих гуманитарных и социально-экономических дисциплин	Протокол №1 «27» августа 2021 г. Председатель ПЦК: ________/Л.В.Ямалиева/ (подпись, инициалы фамилия)

Разработчик: Ахметшина Айгуль Дамировна, преподаватель

ЭЧТӘЛЕК

УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭШ ПРОГРАММАСЫ ПАСПОРТЫ............................4

УКУ ФӘНЕНЕҢ ЭЧТӘЛЕГЕ...8

УКУ ФӘНЕН ТОРМЫШКА АШЫРУ ШАРТЛАРЫ............................. 15

УКУ ФӘНЕН ҮЗЛӘШТЕРҮНЕ ТИКШЕРҮ ҺӘМ БӘЯЛӘҮ............... 16

1.Уку фəненең эш программасы паспорты
“Туган тел”

1.1. Программаны куллану өлкəсе

«Туган тел» укыту дисциплинасының эш программасы төп һөнəри белем бирү программасының бер өлеше булып 35.02.16 Авыл хуҗалыгы техникасын һəм җайланмаларын эксплуатациялəү һəм ремонтлау остасы белгечлеге төркеменə керə торган социаль тəэминатны оештыру тора.

1.2. Төп һөнəри белем бирү программасы структурасында дисциплина урыны:

"Туган тел" укыту дисциплинасы ОПОПның гомуми белем циклына керə.

Көллияттə татар теленə гуманитар предметлар рəтеннəн беренчел дəрəҗəдəге əһəмият бирелə, ул ана телендə укытыла торган башка фəннəрне өйрəнү теле дə, укучыларның рухи дөньясын, əхлагын формалаштыруда əһəмиятле чара да. Ана теле ярдəмендə укучылар буыннар тəҗрибəсе белəн тупланган мəдəният һəм сəнгать кыйммəтлəре белəн таныша, алардагы уңай сыйфатларны үзлəштерə, укучыда туган җиренə мəхəббəт хисе тəрбиялəнə.

Тел дəреслəрендə, сүз сəнгате буларак, əдəби əсəрне аңлау һəм кабул итү дəрəҗəсе камиллəшə. Татар теле дəреслəрендə рус телен, чит ил теллəрен өйрəнүгə дə нигез салына. Татар теле дəреслəрендə танып белү, фикерлəү сəлəтен үстерүгə зур игътибар бирелə. Укучыларның акыл һəм иҗади сəлəтлəрен үстерү тəэмин ителə, хəтерлəре һəм күзаллау дəрəҗəсе яхшыра, гомуми караш даирəсе үстерелə, мөстəкыйль уку эшчəнлеге күнекмəлəре формалаша. Төрле белемнəрне үзлəштерү һəм саклау формасы буларак, татар теле көллияттə укытыла торган башка предметлар белəн тыгыз бəйлəнештə тора һəм аларны үзлəштерү сыйфатына уңай тəэсир итə.

1.3. Дисциплинаның максатлары һəм бурычлары - дисциплинаны үзлəштерү нəтиҗəлəренə карата талəплəр:

«Туган тел» укыту дисциплинасының эчтәлеген үзләштерү студентлар тарафыннан түбәндәге нәтиҗәләргә ирешүне тәэмин итә:

- укучыларның сүзлек байлыгын арттыру, сөйләм һәм язма телен үстерү белән беррәттән, рухи дөньясын баету, реаль чынбарлыкка дөрес караш формалаштыру, тормыш вакыйгаларына хәбәрдарлыгын тәэмин итү;
- татар теленнән алынган теоретик материалны (тел системасын) аңлап үзләштерүне һәм тел фәнен яхшы белүне тәэмин итү;
-гамәли тел материалларын хәтердә калдырып һәм тәрбияви максатны күздә тоткан хәлдә, изложение һәм сочинениеләрне логик фикерләп, телдәге сурәтләү чараларын дөрес һәм урынлы кулланып, грамоталы итеп һәм дөрес каллиграфия белән яза белүләренә ирешү;
- идея дәрәҗәсенең югары булуын тәэмин итү;
-текст өстендә эшләү күнекмәләрен камилләштерү, үзеңнең һәм иптәшләреңнең кылган гамәлләренә дөрес бәя бирү;
- информация чыганакларыннан кирәкле мәгълүматларны таба һәм куллана белергә өйрәтү;
-укучыларда дәреслек һәм өстәмә әдәбияттан (әдәби әсәрләре, фәнни чыганаклар, төрле сүзлекләр, вакытлы матбугат) дөрес файдалану күнекмәләрен үстерү;
- план, тезис, конспектлар төзү, эш кәгазьләрен (деловые бумаги) дөрес һәм грамоталы язарга өйрәтү;
- бәйләнешле сөйләм культурасын үстерү өчен, укучыларда укыганны һәм сөйләгәнне кабул итү, сөйләмнән урынлы файдалану осталыгын (уку,язу,сөйләү,тыңлау, аңлау, сөйләшү, аралашу, диалогик һәм монологик сөйләм) иҗади эш башкару күнекмәләрен формалаштыру һәм үстерү.

Белем дәрәҗәсе таләпләре:

Укучыларның үзләштерергә тиешле белем – күнекмәләре:

1. Фонетика, лексика тармаклары турында, сузыкларга һәм тартыкларга хас орфоэпик һәм орфографик нормаларны белү, аваз үзгәрешләренә аңлатма бирә белү.

2. Татар теленең сүзлек составын белү. Лексикография буенча тулы мәгълүмат бирә белү.

3. Сүз төзелеше, сүз ясалышы, кушымчалар турындагы белемнәрне ныгыту.

4. Сүз төркемнәре. Синтаксис буенча тулы мәгълүмат алу.

5. Язу тарихын тирән белү.

Сөйләм эшчәнлегенә таләпләр:

1. Орфография, орфоэпия нормаларын үзләштерү, фонетик анализ ясый белү.

2. Төрле сүзлекләрдән файдалану күнекмәләрен булдыру.

3. Сөйләмдә сүз төркемнәреннән дөрес һәм урынлы файдалану, төгәл итеп анализлау

4. Сүзләргә фонетик, морфологик, синтаксик анализ ясый белү күнекмәләрен булдыру, анализ үрнәкләрен камил белү.

5. Сүз ясалышын, төзелешен, сүзтезмәләрне тикшерү үрнәкләрен камил белү.

6. Орфографик прициплар һәм аларның нормаларын белү.

7. Стилистика һәм сөйләм культурасы нормаларын төгәл белү.

8. Пунктуация кагыйдәләреннән дөрес файдалану.

9. Сөйләм эшчәнлеге буенча тулы мәгълүматлы булу.

1.4. Программаны үзләштерү өчен уку дисциплинасының сәгатьләр саны:

Укучыларга максималь укыту йөкләмәсе (барлыгы) – **82 сәгать:**

Укучының аудиторлы укыту (мәҗбүри уку дәресләре) –**78сәгать**;

Консультация – 2 **сәгать;**

уку шул исәптән лаборатория һәм практик дәресләр – **0 сәгать;**

Укучыларның мөстәкыйль эше – 0 сәгать;

Аттестация – Диф. зачет формасында – 2 сәгать.

2. Уку дисциплинасының эчтәлеге һәм структурасы

2.1 Уку дисциплинасының эчтәлеге һәм структурасы
Туган тел

Укыту эшләре төре	Сәгать саны
Укыту эшчәнлегенең күләме (барлыгы) **Промежуточная аттестация – Диф. зачет** **Консультация**	**82** **2** **2**
Студентларның укытучы белән берлектә эшләве :	**78**

3. Уку программасынның эчтәлеге

Бүлекләр һәм темалар исемлеге	Укыту материалының эчтәлеге, практик эш, укучыларның үзлектән эше	Үткәрелгән вакыты (сәг.)	Үзләш. дәрәҗәсе
1	2	3	4
1нче бүлек	**Тел – аралашу чарасы, иҗтимагый һәм сәяси күренеш**	**8**	2
	Тел гыйлеме турында төшенчә. Тел гыйлеменә өйрәтә торган фәннәр. Телнең төп функцияләре Дөнядагы телләр, аларны төркемләү Дөньядагы телләр арасында татар теленең тоткан урыны Телдән сөйләм Язма сөйләм Практик эш: күнегүләр эшләү	7	
	Тикшерү эше: Кереш тикшерүе. №1 Диктант	1	
2 бүлек	**Фонетика.**	**6**	2
	Авазлар һәм хәрефләр. Тартык һәм сузык авазлар. Аваз үзгәрешләре Сингармонизм законы Графика, орфография	6	

	Сүзләргә фонетик- график анализ ясау тәртибе		
3нче бүлек	**Лексика**	**7**	
	Синонимнар,антонимнар. Куп мәгънәле сүзләр.Фразеология. Татар теленен сузлек составы. Омонимнар.	3	
	Тикшерү эше: Диктант.	1	
	Этимология турында төшенчә. Калькалар Лексикография	2	
	Тикшерү эше: “Лексикология” бүлеген йомгаклау. Контроль эш	1	
4 нче бүлек	**Морфология**		
	Исем	**3**	
	Исемнәрнең берлек һәм күплек саны. Исемнәрнең килеш белән төрләнеше. Исемнәрнең тартым белән төрләнеше.Ялгызлык, уртак- лык исемнәр. Исем сүз төркеменә морфологик анализ	3	2
	Сыйфат	**2**	
	Сыйфатларның ясалышы . Сыйфат дәрәҗәләре. Исемләшкән сыйфатлар. Сыйфат сүз төркеменә морфологик анализ.	2	2

	Сан	**2**	
	Саннарның ясалышы. Сан төркемчәләре. Сан сүз төркеменә морфологик анализ.	2	2
	Алмашлык	**2**	
	Алмашлыклар. Алмашлык сүз төркеменә морфологик анализ.	2	2
	Фигыль	9	2
	Затланышлы фигыльләр Затланышсыз фигыльләр Фигыль төркемчәләре, юнәлешләре Фигыльләрдә зат-сан категориясе Фигыльләрдә заман категориясе. Контроль эш. Фигыль дәрәҗәләре Фигыльләргә морфологик анализ ясау.	7	
	Тикшерү эше:Изложение	2	
	Рәвеш	**3**	
	Рәвеш. Рәвеш төркемчәләре. Рәвеш сүз төркеменә морфологик анализ ясау	2	2
	Тикшерү эше: “Сүз төркемнәре” темасына контроль эш. Тестлар.	1	
5 нче бүлек	**Синтаксис**		

	Җөмләдә сүзләр бәйләнеше	**4**	
	Тезүле бәйләнешне белдерүче чаралар. Ияртүле бәйләнешне белдерүче чаралар. Сүзтезмә һәм тезмә сүз.	3	2
	Тикшерү эше.	1	
7 нче бүлек	**Гади жөмлә**	**5**	
	Хаталар өстендә эш. Җөмлә. Җөмләнең баш кисәкләре. Ия. Җөмләнең баш кисәкләре.Хәбәр. Ия белән хәбәрнең ярашуы. Ия белән хәбәр арасында сызык кую очраклары.	**5**	2
8 нче бүлек	**Җөмләнең иярчен кисәкләре**	**12**	

	Җөмләнең иярчен кисәкләре-аергыч Җөмләнең иярчен кисәкләре-тәмамлыклар Җөмләнең иярчен кисәкләре-вакыт,урын хәлләре Җөмләнең иярчен кисәкләре-сәбәп хәле Җөмләнең иярчен кисәкләре-максат хәле Җөмләнең иярчен кисәкләре- рәвеш хәле Җөмләнең иярчен кисәкләре-күләм хәле Җөмләнең иярчен кисәкләре-шарт хәле Җөмләнең иярчен кисәкләре-кире хәл Аныклагычлар Аныклагычлар янында тыныш билгеләре	11	
	Тикшерү эше: Диктант.	1	
9 нчы бүлек	**Җөмләнең модаль кисәкләре**	**5**	
	Хаталар өстендә эш. Кереш сүзләр. Җөмләнең модаль кисәкләре-эндәш сүзләр	3	2
	Тикшерү эше: изложение	2	
10 нче бүлек	**Кушма җөмлә**	**10**	2

	Тезмә кушма җөмләләр Иярченле кушма җөмләләр Иярчен җөмләләрнең мәгънә ягыннан төрләре. Иярчен ия җөмлә . Иярчен хәбәр җөмлә. Иярчен аергыч җөмлә. **Тикшерү эше**: Контроль диктант Хаталар өстендә эш.	9 1	
	Консультация. Текст төзелеше.	**2**	
	Тикшерү эше: Бүлекне йомгаклау тестлары. **Диф. зачет.**	**2**	
	Барлыгы:	**82 с.**	

4. Уку фәнен тормышка ашыру шартлары

4.1. Минималь материаль – техник тәэмин ителешкә таләпләр

Фән программасы тормышка ашыру кабинет булуны таләп итә: Туган тел кабинеты.

Уку кабинетының җаһазлары: язу тактасы, кием шкафы, китап шкафы, өстәл (укучылар өчен), өстәл (укытучылар өчен), урындыклар.

Укыту кабинетының җиһазы:

- утырту урыннары - укучылар саны буенча;
- укытучының эш урыны;
- укыту-күргәзмә әсбаплар комплекты.

Белем бирүнең техник чаралары:

- Интерактив комплект (Инв. № 222101045615);
- Портатив ПЭВМ RAYbook Bi1010 ICL (Инв. № 222101045648).

Кулланылган әдәбият

Студентлар өчен:

1**.** Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 10 нчы с-ф. - Р.К. Сәгъдиева. - Казан: “Мәгариф – Вакыт” нәшр., 2017. - 247 б.

2**.** Татар теле: рус телендә урта гомуми белем бирү оешмалары өчен уку әсбабы (татар телен туган тел буларак өйрәнүче укучылар өчен) 11 нчы с-ф. - Р.К. Сәгъдиева. - Казан: “Мәгариф – Вакыт” нәшр., 2017. - 286 б.

5.Туган тел фәнен үзләштерүнең нәтиҗәсен тикшерү һәм бәяләү

Укыту нәтиҗәсе **(белергә, эшләргә тиеш)**	**Уку нәтиҗәләрен тикшерү һәм бәяләү формалары һәм алымнары**
Укучыларның үзләштерергә тиешле белем – күнекмәләре: 1. Фонетика, лексика тармаклары турында, сузыкларга һәм тартыкларга хас орфоэпик һәм орфографик нормаларны белү, аваз үзгәрешләренә аңлатма бирә белү. 2. Татар теленең сүзлек составын белү. Лексикография буенча тулы мәгълүмат бирә белү. 3. Сүз төзелеше, сүз ясалышы, кушымчалар турындагы белемнәрне ныгыту. 4. Сүз төркемнәре. Синтаксис буенча тулы мәгълүмат алу. 5. Язу тарихын тирән белү. **Сөйләм эшчәнлегенә таләпләр:** 1. Орфография, орфоэпия нормаларын үзләштерү, фонетик анализ ясый белү. 2. Төрле сүзлекләрдән файдалану күнекмәләрен булдыру. 3. Сөйләмдә сүз төркемнәреннән дөрес һәм урынлы файдалану, төгәл итеп анализлау 4. Сүзләргә фонетик, морфологик, синтаксик анализ ясый белү күнекмәләрен булдыру, анализ үрнәкләрен камил белү. 5. Сүз ясалышын, төзелешен, сүзтезмәләрне тикшерү үрнәкләрен камил белү. 6. Орфографик прициплар һәм аларның нормаларын белү. 7. Стилистика һәм сөйләм культурасы нормаларын төгәл белү. 8. Пунктуация кагыйдәләреннән дөрес файдалану.	Изложение; диктант; тестлар; реферат; сорауларга җавап бирү; күнегүләр эшләү; конспектлар төзү; тәрҗемә итү;